

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Koori- dirigeerimise avalik magistrieksam

Tallinna Kammerkoor

Tamar Nugis ^{BARITON}

Tiina Renser ^{KLAVER}

Kristjan Veermäe ^{KLAVER}

Ivo Lain ^{TIMPAN}

Dirigent Kärolin Tuisk

Kavas

Johannes Brahms „Saksa reekviem“

16.06.2021 – 20.00

EMTA suur saal

Johannes Brahms (1833–1897)

„Ein Deutsches Requiem“ („Saksa reekviem“) *op.* 45

I „Selig sind, die da Leid tragen“ („Õndsad on kurvad“)

II „Denn alles Fleisch es ist wie Gras“ („Sest kõik inimlik on kui rohi“)

III „Herr, lehre doch mich“ („Issand, anna mulle teada“)

Tamar Nugis (bariton)

Tiina Renser (klaver)

Kristjan Veermäe (klaver)

Ivo Lain (timpan)

Tallinna Kammerkoor

Dirigeerib Kärolin Tuisk

„Selig sind, die da Leid tragen“

Selig sind, die da Leid tragen,
denn sie sollen getröstet werden.

Matth. 5:1

Die mit Tränen säen,
werden mit Freuden ernten.

Sie gehen hin und weinen
und tragen edlen Samen,
und kommen mit Freuden
und bringen ihre Garben.

Ps 126:5, 6

Õndsad on kurvad,
sest neid lohutatakse.

Mt 5:4

Kes silmaveega külvavad,
lõikavad hõiskamisega.

Kes minnes kõnnib nuttes,
kui ta külviseemet kannab,
see tuleb ja hõiskab,
kandes oma vihke.

Ps 126:5–6

„Denn alles Fleisch es ist wie Gras“

Denn alles Fleisch es ist wie Gras
und alle Herrlichkeit
des Menschen
wie des Grases Blumen.
Das Gras ist verdorret
und die Blume abgefallen.

1Petr. 1:24

So seid nun geduldig,
lieben Brüder,
bis auf die Zukunft des Herrn.
Siehe, ein Ackermann wartet
auf die köstliche Frucht der Erde
und is geduldig darüber,
bis er empfahe den Morgenregen
und Abendregen. *Jak. 5:7*

Aber des Herrn Wort
bleibet in Ewigkeit. *1Petr. 1:25*

Die Erlöseten des Herrn
werden wieder kommen,
und gen Zion kommen
mit Jauchzen;
ewige Freude wird über
ihrem Haupte sein;
Freude und Wonne
werden sie ergreifen
und Schmerz und Seufzen
wird weg müssen. *Jes. 35:10*

Sest kõik inimlik
on kui rohi
ja kogu ta hiilgu
nagu rohu õieke.
Rohi kuivab ära ja õieke
variseb maha.

1Pt 1:24

Olge nüüd pika meelega,
vennad,
Issanda tulemiseni!
Vaata, põllumees ootab
kallist põlluvilja pika meelega,
kuni ta saab varase
ja hilise vihma.

Jk 5:7

Aga Issanda sõna
jäab igavesti. *1Pt 1:25*
Ja Issanda vabaksostetud
pöörduvad tagasi
ning tulevad
Siionisse hõisates.
Nende pea kohal
on igavene rõõm:
rõõm ja ilutsemine
valdavad neid,
aga kurbus ja ohkamine
põgenevad ära. *Jes 35:10*

„Herr, lehre doch mich“

Herr, lehre doch mich,
daß ein Ende
mit mir haben muß,
und mein Leben ein Ziel hat,
und ich davon muß.
Siehe, meine Tage sind
einer Hand breit vor dir,
und mein Leben ist
wie nichts vor dir.
Ach, wie gar nichts sind
alle Menschen,
die doch so sicher leben.
Sie gehen daher
wie ein Schemen,
und machen ihnen viel
vergebliche Unruhe;
sie sammeln und wissen
nicht wer es kriegen wird.
Nun Herr, wess soll
ich mich trösten?
Ich hoffe auf dich. *Ps 39:5–8*
Der Gerechten Seelen sind
in Gottes Hand und keine Qual
rühret sie an. *Weisheit 3:1*

Issand, anna mulle teada
mu elu ots
ja mu päevade mõõt,
et ma tunneksin,
kui kaduv ma olen.
Vaata, sa oled mu elupäevad
pannud kämblalaiseks,
mu eluiga on kui
eimiski sinu ees;
tühi õhk on
iga inimene,
kes seisab püsti.
Ainult nagu varjukuju
kõnnib inimene;
nad teevad kära tühja pärast,
nad kuhjavad kokku
ega tea, kes selle saab.
Ja nüüd, Issand,
mida ma pean ootama?
Oma lootuse ma panen
üksnes sinu peale! *Ps 39:5–8*
Õigete hinged on aga
Jumala käes ja neid ei puuduta
ükski piin. *Trk 3:1*

Johannes Brahmsi (1833–1897) „Saksa reekviem“ segakoorile, orkestrile, soprani ja baritoni solistile on tähtsaim vokaalsümfooniline teos, mis tõi heliloojale laiema kuulajaskonna silmis tunnustuse. Reekviemi loomise idee on fikseeritud Brahmsi kirjas Clara Schumannile, kellele ta saatis 1865. aasta aprillis, paar kuud pärast oma ema surma, teose IV osa ühes kommentaariga: „See koor on ühest omalaadsest „Saksa reekviemist“, millega ma praegu pisut koketeerin...“. On spekulatsioonid, et Brahmsi motivatsioon reekviemi kirjutamiseks tuli lähedasest kokkupuutest surmaga (Brahmsi hea sõber Robert Schumann suri 1856 ning Brahmsi ema Christiane 1865). Ometi ei ole Brahms mingil viisil viidanud sellele, et teos oleks pühendatud kummalegi neist. „Saksa reekviemi“ puhul oli Brahmsi idee luua humanistlik teos, mis oleks suunatud kõigile inimestele, olenemata nende usulistest vaadetest. „Saksa reekviem“ valmis algkujul (I–IV ja VI–VII osa) 1866.–1867. aastal ning sellisena kõlas teos 1868. aasta suurel reedel Bremeni Püha Peetri katedraalis. Teos pälvis publiku sooja vastuvõtu, kriitikud kiitsid helilooja meisterlikku traditsioonilise kontrapunktitehnika ühendamist kaasaegse harmoonia ja rütmi struktuuriga. V osa lisas Brahms teosele 1868. aasta mais ning lõplikul kujul kanti teos ette 1869. aastal Leipzigs, kus Carl Reinecke juhatusel esitasid teost Leipzigi Gewandhausi orkester ja koor ning solistid Emilie Bellingrath-Wagner ja Franz Krükl.

Tänapäeval kontsert-eksamil kõlavad reekviemi kolm esimest osa segakoori, baritoni solisti, kahe klaveri ja timpani esituses. Kahe klaveri versiooni tegi helilooja kirjastaja palvel, et teos saaks laiema kõlapinna ka väljaspool Saksamaad. Orkestriteoste seadmine klaveriduo koosseisule oli tollasel Saksamaal väga levinud praktika. Kui mitmed heliloojad jätsid oma muusika seadmise kirjastajate hooleks, siis Brahms tegi oma reekviemi duoversiooni isiklikult, kandes hoolt, et see oleks igati partituuritruu. Reekviemi seade solistidele, koorile ja klaveriduoole publitseeriti 1871. aastal Londonis, kus see tuli sel kujul ka esimest korda ettekandele – 10.

juulil 1871 privaatkontserdil Sir Henry Thompsoni kodus. Teost dirigeeris Brahmsi sõber Julius Stockhausen, kes esitas ka baritonisoolot.

Brahms pole võtnud teose aluseks traditsioonilist roomakatoliku ladinakeelse leinamissa teksti, vaid sõnad pärinevad Martin Lutheri tõlgitud saksakeelsest Piiblist – sellest ka teose pealkiri „Saksa reekviem“. Tekst, mille Brahms vanast ja uuest testamendist ning apokriivadest ühtseks tervikuks on vorminud, kannab endas lohutust leinavalus elavatele inimestele. Brahms pidas oluliseks piiblitekstide kaudu näidata kontraste elu ja surma vahel ning esitada omapoolne vaatenurk surmale. „Saksa reekviemis“ ei jää kõlama mõte viimsest kohtupäevast; pigem kuulutab see lootust ülestõusmisest ja taaskohtumisest pärast surma, mis on ka omane luterlikule teoloogiale.

Tamar Nugis alustas lauluõpinguid Heino Elleri nim Tartu Muusikakoolis Vivian Kallaste juhendusel ning lõpetas 2016. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia magistrantuuri Taavi Tampuu lauluklassis. Kevadel 2016 täiendas Tamar Nugis end Sibeliuse Akadeemias, kus tema lauluõpetajaks oli Annika Ollinkari. Ta on osalenud prof Eva Märtsoni ja Alexander Schmalczi saksa *lied*i meistrikursustel, samuti on ta osa võtnud Asta Krikščiūnaitė, Margarita Gruzdeva, Jenny Anvelti, Natalja Bogaleva, Peter Konwitschny, Stephan Jörise jt meistriklässidest. Aastast 2020 on ta Rahvusoper Estonia solist. Tamar Nugis võitis 2013. aastal Vello Jürnale pühendatud II vabariikliku vokalistide konkursi ning pälvis parima laulu eripreemia. Nugise tähtsamate ooperirollide ja esinemiste hulka kuuluvad krahv Almaviva Mozarti ooperis „Figaro pulm“ (Sibeliuse Akadeemia, 2016), Moritadimüüja Tubina ooperis „Reigi õpetaja“ (Teater Vanemuine, 2016), kehvik Äрни Aintsi ooperis „Rehepapp“ (Teater Vanemuine, 2016), Belcore Donizetti ooperis „Armujook“ (EMTA ooperistuudio, 2015), Ben Menotti ooperis „Telefon“ (2015), Enrico Donizetti ooperis „Il Campanello“ (EMTA ooperistuudio, 2014), krahv Robinson Cimarosa ooperis „Salaabielu“ (EMTA ooperistuudio, 2013), Germano Rossini ooperis „Siidiredel“ (EMTA ooperistuudio, 2012).

Tiina Renser on lõpetanud Tallinna Muusikakeskkooli (1973) ja Tallinna Riikliku Konservatooriumi (1978) Liina Jõksi klaveriklassis. Ta on klaverisaatjana töötanud Georg Otsa nim Muusikakoolis ja alates 1973. aastast töötab ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias koordirigeerimise ja koolimuusika osakonnas. Kontsertmeistrina on Renser olnud aastakümnete jooksul heaks koostööpartneriks mitmele Eesti koorile: Eesti Teaduste Akadeemia Naiskoor, Eesti Teaduste Akadeemia Meeskoor, Inseneride Meeskoor ja segakoor Meriko.

Kristjan Veermäe alustas muusikuteed Rakvere Muusikakoolis Ruth Patuse klaveriklassis ning omandas magistrikraadi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias dotsent Irina Zahharenkova ja dotsent Marko Martini käe all. Magistri esimesel aastal täiendas ta end Saksamaal Stuttgardi Muusika- ja Lavakunsti Ülikoolis professor Thomas Helli juures. Hetkel töötab ta vabakutselise pianistina, andes regulaarselt kammermuusika kontserte, ja on klaveriõpetaja Vanalinna Hariduskolleegiumis. Veermäe on muusikuna mitmekülgne, olles õppinud lisaks klaverile ka klavessiini (õp Kristiina Are), orelit (õp Ene Salumäe) ja dirigeerimist (prof Ants Soots).

Ivo Lain alustas löökpillimänguga Tallinna Muusikakoolis, jätkas Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias Rein Roosi õpilasena, magistrantuuris on tema juhendajaks Vambola Krigul. Solistina on üles astunud ERSO ees Tallinnas 2016. aastal toimunud rahvusvahelise löökpillifestivali Percussion Plus raames, kus esitusele tuli Rolf Wallini kuue löökpillisolistiga sümfooniaorkestriteos „Tides“. Märtsis 2019 esitas ta Teodor Hirvoja ja Otsa kooli sümfooniaorkestriga Emmanuel Séjourné'i kontserti marimbale ja vibrafonile. Laini oskused on leidnud rakendust noorteorkestrites Reaalmažoor, Üle-Eestiline Noorte Sümfooniaorkester ning Uue Tänavä Orkester. Lisaks on tal aastate jooksul olnud võimalik osaleda pea kõigi Eesti professionaalsete orkestrite töös.

Tallinna Kammerkoor kogunes helilooja Uno Naissoo algatusel eksperimentaalkoorina Eesti Heliloojate Liidu juures 1962. aastal. Tegu oli esimese kammerkooriga Eestis ja terves toonases Nõukogude Liidus. Algaastatel oli elukutselistest muusikutest koosneva koori ülesanne tutvustada Eesti heliloojate põnevat uudisloomingut ning täiendada Eesti Raadio fonoteeki. Tänapäeval koosneb koor harrastuslauljatest, kelle seas leiab väga erinevate valdkondade ja elualade esindajaid ning keda ühendab

armastus kõrgetasemelise koorimuusika vastu. Kolm esimest aastakümnet juhatas Tallinna Kammerkoori professor Kuno Areng, tema kõrval töötasid kooriga Arvo Ratasseppe ja Ants Üleoja. Seejärel oli 23 aastat kammerkoori peadirigendiks Aivar Leštšinski. Säravad dirigendid kaasasid kooritöösse ärksamaid tudengeid ja nii on kammerkoor olnud paljude aastate jooksul omapäraseks koorimuusika loominguks laboriks noortele dirigentidele. 2019. aastast on koori peadirigent ja kunstiline juht Heli Jürgenson. Tallinna Kammerkoorile on pühendatud mitmeid teoseid, mis nüüdseks kuuluvad Eesti koorimuusika kullafondi – Veljo Tormise „Raua needmine“, Ester Mägi „Mõtisklused“, Lembit Veevo „Hanedluigid“, „Millest vestles lill“, „Suvine tuul“ jpt. Koor on võitnud mitmeid auhindu kodumaistel ja rahvusvahelistel koorikonkurssidel. Värskeimad neist on A-kategooria I koht Tuljaku võistulaulmisel (2019) ning XV Eesti Kammerkooride Festivali *grand prix* (2020). Kontsertreisid on viinud koori paljudesse riikidesse, sh Portugali, Norrasse, Itaaliasse, Iisraeli, Saksamaale, Venemaale ja Slovakkiasse.

Kärolin Tuisk alustas muusikaõpinguid Põlva Muusikakoolis viiuli erialal. 2016. aastal lõpetas ta kiitusega Heino Elleri nim Tartu Muusikakooli Lauri Breede dirigeerimisklassis ja sama aasta kevadel võitis kolme kooli dirigentide konkursil II koha. 2019. aasta kevadel lõpetas Tuisk Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia bakalaureuseõppe dirigeerimise eriala prof Hirvo Surva ja dotsent Kaspar Männi käe all. Paralleelselt kooridirigeerimise õpingutega on ta õppinud prof Toomas Kapteni juhendamisel orkestridirigeerimist. 2020. aastal täiendas Tuisk end Rootsi Kuninglikus Muusikakõrgkoolis prof Fredrik Malmbergi dirigeerimisklassis. Tuisk on osalenud Toomas Kapteni, Zoltan Padi, Fredrik Malmbergi ja Jorma Panula meistrikursustel. Ta on olnud Tartus tegutseva Luuska Lauluühingu peadirigent. 2015. aastast on ta töötanud E Studio noortekoori ja Elleri tütarlastekoori juures laulja, koormeisteri ja dirigendina. 2017–2021 oli Tuisk Veronika Portsmuthi Kooriakadeemia Kontsertkoori

koormeister ja abidirigent ning 2018–2021 Tallinna Poistekoori õppekooride Primo ja Secundo dirigent. Hooajal 2018/2019 juhatas ta neidudekoori Kammerhääled. 2021. aasta jaanuarist on Tuisk Tallinna Kammerkoori abidirigent. Lisaks dirigenditööle on ta ka Viimsi Gümnaasiumi muusikaõpetaja.

Kava koostanud Kärolin Tuisk

OOTAME KUULAMA

R 18.06 kell 19.00 / EMTA suur saal / kutsetega

Lõpetajate gala

Maria Elonen (flööt), Anastasiia Polubotko (oboe),
Jaewook Sung (metsasarv), Ieva Melāne (sopran),
Yestyn David Griffith (viiul), Olga Kudajeva (viiul), Anu Luukela (tšello),
Hanna Jürgenson (kontrabass), Damaris Ilves (sopran),
Merily Leotoots (viiul), Milda Drejerytė (sopran), Hyewon Chung (klaver),
Iida-Annikki Helanterä (flööt), Sergio Campayo Sánchez (klaver),
Olga Bulavina (hää), Indrek Palu (hää, viiul), Sakiko Ishii (kannel),
Hyewon Chung (klaver), Aleksandra Kirikal (vokaal),
Mirja Mattinen (tšello), Hei Ching Lam (klaver), Elina Martinson (vokaal)
Kaastegevad Anni Ritson (klarnet), Oliver Anni (fagott),
Andrea Scalzo (klavessiin), Tiiu Sisask (klaver), Elena Fomina (klaver),
Julius Paukste (klaver), Rain Rämmal (klaver), Karl Madis Pennar (kitarr)
Kavas Ibert, Buxtehude, livari, Saint-Saëns, Arditi, Liebermann, Jõelett jt
Jälgi otseülekannet veebis!

L 19.06 / EMTA suur saal / kutsetega

Kontsertaktus

Kell 16.00 – Kontsert / kell 18.00 – Aktus

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester
Solistid Lea Valiulina (klaver), Lukas Gedvilas (klaver),
Anete Vinkel (flööt), Sonja Emilia Herranen (sopran),
Yestyn David Griffith (viiul), Ursula Roomere (sopran),
Agni-Sandia Hallik (kitarr), Siluan Hirvoja (tšello),
Teodor Hirvoja (löökpillid), Ivo Lain (löökpillid)
Dirigendid Toomas Vavilov ja Laura Štoma
Kavas C. P. E. Bach, Mozart, Leoncavallo, Sordano, Vähi,
Šostakovitš, Séjourné
Jälgi otseülekannet veebis!

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia